

Kaliteli Yaşamda Risk Analizi

— S. COŞKUNER · 26 Aralık 2018

KALİTELİ YAŞAMDA RİSK ANALİZİ

Risk, en kapsamlı tanımı ile, hayatımızda kontrolümüzde olan ve olmayan, irili ufaklı tehlikelerle karşılaşmamızdır. Riski en basitinden, en tehlikelisine kadar kategorize edebiliriz. Alınan önlemler her yönüyle yeterli ise, kişi ne yaptığını biliyorsa, en tehlikeli risklerden kurtulma şansı yüksek iken, koruyucu tedbirlerin, alınan önlemlerin ve aklın rasyonel kullanılmaması sonucu, insan küçücük bir riskten ölümle çıkabilir.

Evin içine kendisini fanus gibi kapatan, dışarılardaki risklerden korunmak için önlem aldığını zanneden bir kişiyi bekleyen, oranı düşük de olsa, riskler vardır. Deprem olabilir, alt veya üst katta yangın çıkabilir, elindeki bıçakla birlikte taşan süte müdahale ederken düşüp, bıçak kalbine saplanabilir.

Demek ki, depreme karşı dayanıklı evlerde oturmak, apartmanda yangın eğitimleri ve söndürme tüplerini faal bulundurmak, aşırı telaş yapmadan sakin davranarak, bıçağı bırakıp süte müdahale etmek, her konuda dikkatli olmak vb. gibi koruyucu ve önleyici tedbirlerin yeri ve zamanında alınması gerekir. Sürekli evde de oturulmaz ki, dışarı hareket etmeye, spor yapmaya, dostlarla buluşmaya, dışarıya ve trafiğe çıkma zorunluluğumuz vardır. Bu eylemde de, bizi bekleyen çok basit ve çok güçlü riskler karşımıza çıkabilir.

Daha evden çıkmadan ikiye bir bozulan ve sağlıklı olmayan ve yürümeyi öteleyen bir hareketi seçip asansörde saatlerce kalabiliriz. Bahçeye yürürken komşunun üst katlardan attığı sigara izmariti saçımıza gelebilir. Haklı olduğumuz kesin ama tartışmayı rasyonel bir şekilde yönetemez isek, soluğu karakolda, hastanede, mahkemede, hapiste veya öbür tarafta alabiliriz.

Yeşil ışıkta geçip, kırmızıda durmak gerekirden, aceleden veya dalgınlıktan yeterli risk analizi yapmadan yola fırlarsak hayatımızı kaybedebiliriz. Hatta birakalım kırmızı ışıkta geçmeyi, yeşilde bile geçmek, sıfır risk değildir. Acemi, sarhoş, öfkeli, dominant, aceleci, umursamaz ve vurdum duymaz bir sürücü kırmızı da bile geçme cüretini gösterebiliyor maalesef.

Arkadaşlarla toplanıp kahvede okey oynamanın bile çeşitli riskleri vardır. Yenme ümidiyle gelmiş, cebinde parası olmayan ve yenilen bir arkadaşın hırçınlığı takozlarla kafalara vurmaya kadar gidebilir. Evlenmenin dahi birtakım riskleri vardır. Aşıklık zamanındaki aklın bir karış yukarda olduğu zamanlarda, objektif olarak görülemeyen risklerin ortaya çıkması, patilerdeki tırnakların ortaya çıkması ve sevgi yumoşunun ciğerinin delinmesi, kaynakaların, görümcelerin oyuna sert girmesi, önceden edinilen alışkanlıklara saygı gösterilmemesi ve dominant davranılması, kişisel özgürlük sınırlarının diğerinin üstüne arbişması vb. gibi birçok negatif sebepten dolayı; buyrun boşanmaya, kavgaya, donuna kadar almaya, burnundan kan getirmeye, Allah korusun ben gerisini demeyeceğim siz anlayın.

Öyleyse evlenmeyecek miyiz? Tabi ki evleneceğiz. Karşılaşacağımız muhtemel riskleri çok iyi analiz ederek, eş seçimini gerçekleştireceğiz. Aşk sarhoşluğunu uzun süre sürdürmeden hayatın gerçekleri ile yüzleşeceğiz. Sevgi, saygı, sabır, tahammül, ortak yaşamının zevki, kaynanayı kendi anandan daha çok

severek, görümceyi veya kayını en az kendi kardeşlerin kadar severek, gerçekten iyi gün ve kötü günlerde yapılması gerekenleri çok iyi analiz edip değerlendirerek, evliliğin riskini sıfıra düşüremeyiz belki ama, epeyce aşağıya çekebiliriz. Hatta mutluluğun dibine vurarak risklere “nanik” yapabiliriz. Araba sürmek bir risktir, hem de çok risklidir. İyice öğrenmeden ehliyetin olsa dahi trafiğe çıkmak cinayettir. Ben ehliyeti alan çok dostuma (Prof.Dr. Vedat Bilgin, Prof. Dr. Erdiñ Yazıcı, Prof.Dr. Nurettin Parıltı) ilave direksiyon eğitimleri verdim. Usta bile olsanız; ustalığınıza çok güvenirsiniz, öfkenizi kontrol edemiyorsanız, aşırı sabırsızsanız, pireyi deve yapan cinsten iseniz, bakımsız araba ile yola çıkmışsanız, hava ve yol şartlarını ustalığınıza havale ettiyseniz, sonunuz pek hayırlı olmayacaktır. Büyük yolcu uçaklarından birisi çok feci bir şekilde kaza yaptı. Hiçbir pilotaj hatası yok. Hiçbir teknik sorun ve olumsuz dış unsura maruz kalma yok. Uçağın düşüşü çok ilginç. Gökyüzünde normal süratle giderken birden bire burnunu göğe dikey ve burkumlar yaparak yere çakılıyor. Risk analizi asla hata götürmez, sonucu çok ağır olur. Sebebin ne olduğunu heyecanla bekliyorsunuz değil mi? Söyleyeyim; kargo bölümüne yüklenen çok büyük ağırlıkta ve tek parça olan bir yük hızla kayıp, uçağın yönetimini her iki pilottan anında devralıyor. Demek ki teknik uzmanlar vazifelerini tam yapmamışlar veya deneyimsizlermiş.

Doğa yürüyüşüne gitmek en sevdiğim etkinliklerimin başında gelir. Otuz kırk kişi doğada, çamlar ve dağlar arasında bol oksijen, hareket, spor muhabbet, piknik... ama guruptan izinsiz ayrılırsanız kaybolursunuz, telefon da çekmez. Uçuruma yakın selfi çekerseniz hayatınızı kaybedebilirsiniz. Karın yumuşak ve yamaçta olduğu yerlerde en ufak bir gürültü ve hareketle bütün gurup çğın altında kalabilir.

Sokak hayvanlarını hepimiz de çok seviyoruz değil mi? Biraz önce vicdansızın birinden şiddet gören bir köpek, sizi onun arkadaşı sanıp veya sizin de şiddet uygulayacağınızı varsayarak sizi istemeyerek ısırabilir. Riski iyi analiz etmek gerekir.

Risksiz bir hayat elbette yok. Görünen ve muhtemel riskleri en iyi bir şekilde analiz edip, değerlendirerek; gerekli her türlü dikkat, özen, önlem, sukunet, sabır, akıl, duruma yaklaşım, en rasyonel, etkin ve verimli bir şekilde değerlendirilerek, riskler sıfırlanmalı veya en aza indirilmelidir. Hele hele iki defa aynı yerden kötek yemenin aptallık olduğunu da biliyoruz değil mi?

Selam, sevgi ve dualarımla. Allah'a (cc) emanet olunuz.

26 Aralık 2018. Saat: 16.00. Antalya

Doç.Dr. Süleyman COŞKUNER

Kaliteli Yaşam Uzmanı